

Чъэпыогъум и 26-р — Къурмэн

Адыгэ Республикэм щыпсэурэ
быслымэнхэу лъытэныгъэ
зыфэтшыгъэрэр!

Къурмэн лъанлэм фэшI тыгу
къыддэлэу тышгуфэгъушIо!

Быслымэнхэм ямэфэкI шъхьалэ-
хэм ащыщым — Къурмэным илъэ-
хъан хъаджшIыныр Меккэм щакъу-
хы, ислам динри, нэмыкI динхэ-
ри шIум, псэпшIэным, шIулъэгъум,
гукIэгъум къазэрэфаджэхэрэр а ма-
фэм нахъ зэхэошIэ.

Быслымэн хабзэхэр жьугъэпытэ-
хэзэ, тиобществэ игушIхьэлэгъэ-
гъэ зыкхэгъэлэтыгъэным, лъэпкъ,
дин зэгурьIоныгъэхэр къэухъумэ-
гъэнхэм, ныбжыкIэхэр цыфыгъэ-
шхо ахэлэу пIугъэнхэм шIуафэлэ-
жъэ.

ПсэпшIэнымкIэ, унэгъо кIоцI ха-
бзэхэм, дин зэгурьIоныгъэм якъэу-
хъумэнкIэ Адыгэ Республикэм щы-
псэурэ быслымэнхэм Iофышхо зэра-
шIэгъэм пае лъэшэу тызрафэразэр
шъхьафэу ятIо тшIоугъуагъ.

Мы мэфэкI лъанлэм республикэм
щыпсэурэ быслымэн пстэуми псау-
ныгъэ пIтэ, насып, цыгъэкIэ-псэукIэ
дэгъу ялэнэу, яунагъохэм рэхъатны-
гъэ арылгъынэу, Адыгеими, ти Хэгъэ-
гушхоу Урысыеми апатэ гъэпсын Iоф-
шIэным гъэхъэгъэшхохэр цапшIынэу
тафэлэаIо!

Адыгэ Республикэм
и Лышхъхъу
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо Совет — Хасэм и
Тхьаматэ игуадзэу IЭЩЭ Мухъамэд

АР-м ыкIи Пшызэ шъолгыр ащыпсэурэ быслымэнхэм афэкIо

Къурмэн мэфэ лъанлэхэу непэ едгъэ-
жъагъэхэм афэшI тафэгъушIо тирес-
публIкэ ыкIи Пшызэ шъолгыр ащыпсэ-
урэ быслымэнхэм. Алахьталэм тельэу
шъуинэкI-нэмазхэр, шъуитхьэлэлэхэр,
шъуисэдакхэ къабыл шъуфшIыныхэу.

Быслымэнхэм ямызакъоу, нэмыкI
дин къабзэу Тхьэм къыригъэхъэгъэхэм
хьалэлэу арылажэхэрэм, Тхьэр зэрэ-
зым шыхъат рыхъурэ пстэуми тафэ-
гушIо. Лъэпкъ зэфэшъхьафхэм ялы-
кIохэу Адыгеимрэ Пшызэ шъолгыррэ
ащызэдгъэсэхэрэм зэгурьIоныгъэ та-
зыфагу илъэу, тшIыкIуи тиини псау-
ныгъэ тшIэу, тинахъыжэхэм тфаухъу-
мэгъэ лъэпкъ шэн-хабзэхэмрэ ислам
динымрэ дгъэлъанлэхэу, къэтыухъумэ-
хэу, гъэхъэгъэшIухэм афэкIорэ, рэхъат-
ныгъэрэ мамырныгъэрэ зэрыл къэра-
лыгъоу Тхьэм тигъэпсэнэу тельэу.

Къурмэн мэфэ лъанлэм ехъуллэу
Алахьталэм тельэу гухъышIоу ти-
Iэхэр къыддигъэхъунхэу, тыхахъо на-
хъыбэнэу, тшIыкIуи тшIыныб-
жыкIэхэр къытфихъумэнхэу, игукIэ-
гъухэм тащымыгъэкIэнэу. Титхъэ-
лэлэхэр Алахьым къабыл ышIыных.

Адыгэ Республикэм ыкIи Пшызэ
шъолгыр ащыпсэурэ быслымэнхэм
ямуфтигъу ЕМЫЖ Нурбий.

ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан: «Гъэзетеджэм шъыпкъагъэ зыхэлъ къэбарыр IэкIэгъэхъэгъэным мэхъанэшхо иI»

Гъэзетым и IофышIэхэм афэгъушIуагъ

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъу
ТхьакIушынэ Аслъан гъэзетэу «Аргу-
менты и Факты» зыфиIорэм икъутамэу
Адыгеим щыIэм тыгъуасэ ихъэкIагъ.
Мыщ иапэрэ номер къызыдэкIыгъэр
чъэпыогъум и 28-м илъэсшI мэхъу. Ащ
фэшI Лышхъхъу гъэзетым и IофышIэ-
хэм афэгъушIуагъ, журналистхэм гъхъа-
гъэхэр ашIыхэзэ ыпэкIэ лъыкIотэнхэу
афэлъэуагъ. Ахэм гушIыгъу афэхъугъ,
Iоф зышашIэрэ кабинетхэр зэрэзетэ-
гъэпсыхъагъэхэр зэригъэшIагъ, ыльэгъу-
гъэм осэшIу фишIыгъ.

МэфэкIым ихэгъэунэфыкIын ехъуллэу
гъэзетэу «АиФ-м» и Президентэу, ире-
дактор шъхьалэу Адыгеим къэкIогъэ
Николай Зятковым нэужым республи-
кэм ипащэ гушIыгъу фэхъугъ.

— ИлъэсшIкIэ узэкIэлэбжыкым, гъэ-
зетым икъутамэ Адыгеим къыщызIуа-

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

хы зэхъум, гумэкIыгъоу, шыкIагъэу шы-
лагъэр мэкIагъэп. Ау илъэс заулэм къы-
кIоцI Iофхэм язытет псынклэу зыпкъ
иуцуагъ, творческэ IофышIэ купым
гъэхъэгъэшIухэр ышIынхэ ыльэкIыгъ.
Непэ гъэзетым тхыгъэу кыхъэхэрэм
узыIапашэу, гъэшIэгъонэу, шъыпкъагъэ
ахэлэу щытых. АщкIэ Николай Зятъ-
ковым, мыщ шылэжхэрэ журналистхэм
тафэраз. Гъэзетым тапэкIи хэхъоныгъэ-

хэр ышIынхэмкIэ амалышIухэр IэкIэ-
лтых, — къыIуагъ ТхьакIушынэ Аслъан.

Гъэзетым икъутамэ ыльэ пытэу зэ-
рэгъуагъэм, ар къызытхыкIыхэрэм,
еджэхэрэм осэшIу къызэрэфашIы-
рэм, республикэм ипащэхэр IэпыIэгъу
къызэрэфэхъухэрэм зэригъэразэхэрэр
Н.Зятковым къыIуагъ. «АиФ-м» иты-
жын медаль АР-м и Лышхъхъу къыфи-
гъэшIошагъ.

И IэнатIэ Iухъагъ

Муниципальнэ гъэпсыкIэ зIлэ «Кош-
хьэблэ районым» иадминистрации ипа-
щэу хадзыгъэ Хьамырзэ Заур и IэнатIэ
зэрэлухъэрэм фэгъэхъыгъэ зэхэхэ ты-
гъуасэ Кошхьаблэ шыкIуагъ. Ащ хэлэ-
жъагъэх АР-м и Лышхъхъу ТхьакIу-
шынэ Аслъан, Премьер-министрэу
КъумпIыл Мурат, Къэралыгъо Сове-
тым — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэу Iэ-
щэ Мухъамэд, министрэхэм я Кабинет
хэтхэр, депутатхэр, Краснодар краим
илыкIохэр, нэмыкIхэри.

Чъэпыогъум и 14-м Кошхьэблэ рай-

оным шыкIогъэ хэдзынхэр
шапхъэхэм адиштэу зэхэща-
гъэ зэрэхъугъэр къыIуагъ, рес-
публикэм игъэцкIэкIо хэбзэ къулыкъу-
хэм ацIэкIэ район администрацием ипа-
щэу хадзыгъэ З.Хьамырзэм къыфэгъу-
шIуагъ гушIыгъэ зыштэгъэ АР-м и Лы-
шхъхъу. Мыщ икандидатурэ цыфхэм зэ-
рэдърагъэштагъэр гуапэ зэрэхъугъэр,
ащ дакIоу зэшIуихын фэе Iофыгъоу ыпа-
шхъэ итыр зэрэмымакIэри кыхыгъэ-
щыгъэх, и IэнатIэ зэрэлухъагъэр къэзыу-
шыхъатырэ удостоверениер ритыжыгъ.

— Хэдзынхэм ахэлэжъагъэу зымакъэ
къыпфэзытыгъэхэр къызэрэпщыгугъы-
хэрэр къэбгъэшъыпкъэжыныр, ахэм

ящылэкIэ-псэукIэ нахъышIу шIыгъэным
удэлэжъэныр уипшъэрыл шъхьалэ, —
къыIуагъ ТхьакIушынэ Аслъан район
администрацием ипащэу хадзыгъэм зы-
къыфигъазэзэ. — Хэдзын кампаниер
тыухыгъэ, джы тызэгурьIоу, зыкIыны-
гъэ тазыфагу илъэу, районым, республи-
кэм зэрэпсаоу хэхъоныгъэхэр ашIынхэм
Iоф дэтшIэн фэе.

Зэхэхэм Хьамырзэ Заур къышIу-
щылэзэ, хэдзынхэм къыкIоллагъэхэм, зы-
макъэ фэзытыгъэхэм «тхьашъуегъэ-
псэу» къариIуагъ, цыхъэу къыфашIыгъэр
къыгъэшъыпкъэжыныр зэрэпылгы-
щтыр къыIуагъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Я IофшIакIэ ыгъэрэзагъ

АР-м и Лышхъхъу ТхьакIушынэ
Аслъан Iахъэхэлъ зэлухыгъэ об-
ществэу «Зарем» зыфиIорэм ты-
гъуасэ шылагъ. Заводым игене-
ральнэ пащэу Пшыжъ Щамсу-
дин, икоммерческэ пащэу Бэ-
гушъэ Руслъан, итехническэ
пащэу Сергей Шепеленкэм ыкIи
нэмыкIхэм зэдэгъушIыгъэхэр
адишIыгъэх.

Республикэм и Лышхъхъу зэлукIэм
пэублэ гушIыгъэ къышIышIыгъэ, сьд фэдэрэ
къини емылгытыгъэу редукторышI за-
водыр зэрэлажхэрэр ащ ипащэхэм шIу-
кIэ афилъэгъугъ. АР-м ипромышлен-
ность хэхъоныгъэхэр ышIынхэмкIэ зи-
шIогъэшхо къаключэрэм заводыр зэу зэ-
рашIышIыр ТхьакIушынэ Аслъан къы-
Iуагъ. Экономикэм иамалхэр къызэра-

гъотыгъэр, нэбгырэ пчыагъэхэм IофшIа-
пIэ зэрарагъэгъотыгъэр Лышхъхъу гуа-
пэ щыхъугъ, рэзэныгъэ гушIыгъэр за-
водым игенеральнэ пащэу фигъэзагъэх.

Экономикэм ыкIи техникэм алъэны-
къокIэ Iофхэм язытет ягугъу къышIыгъ
Пшыжъ Щамсудин. Ащ къызэриIуа-
гъэмкIэ, непэ щыIэныгъэм шIыкIагъэу
кыхъэхъагъэхэмкIэ, Урысыем ыкIи
IэкIыным къыдагъэкIырэ анахъ Iэмэ-
псымэ дэгъухэмкIэ предприятиер зэ-
тегъэпсыхъагъ.

2012-рэ илъэсым имэзибгъу пштэмэ,
сомэ миллион 528,5-рэ зыосэ продукция
къышIыгъ. КъыдагъэкIырым зэрэахъо-
рэм ипсынклэгъэ проценти 115-м кIа-
гъэхъагъ. Зы IофышIэм лэжъапкIэу къы-
хъырэур гурытымкIэ сомэ 22570-рэ мэхъу.
МэзишIыным къыкIоцI бюджет зэфэ-
шъхьафхэм хъакъулахъэу ыкIи къа-

угъоирэ ахъцэу сомэ миллион 94-м ехъу
алэкIыгъэхъагъ.

Нэужым Адыгеим и Лышхъхъу цех
зэфэшъхьафхэм ачIащагъ, къыдагъэ-
кIырэ зыфэдэр, котельнакIэу ашIыгъэр,
аныхъэу заводыр зэрыгушхорэ, тонн 40
хъурэ редукторэу Екатеринбург иIа-
хъэхэлъ зэлухыгъэ обществэу «Урал-
маш» зыфиIорэм пае ашIыгъэри Тхьа-
кIушынэ Аслъан рагъэлъэгъугъэх.

— Кризис лъэхъанми къымыгъэуцоу,
зыпкъ итэу, игъэхъагъэхэм ахигъахъо-
зэ заводыр зэрэлажхэрэм лъэшэу сигъэ-
рэзагъ. Непэ мыщ нэбгырэ 550-рэ фэ-
дизмэ Iоф шашIэ, сомэ мин 20-м ехъу
лэжъапкIэу къахы, яунагъохэр алыгъы-
жыкIы. Ащ уимыгъэгъушIон плъэкIырэп.
Мыщ шылэжхэрэ цыфхэм ящылэкIэ-
псэукIэ нахъышIу шIыгъэныр, яамалхэм
ахэгъэхъогъэныр ары заводым ипащэхэр
зыдэлажхэхэрэр. Арышъ, лъэшэу сагъэ-
рэзагъ, — къыIуагъ ТхьакIушынэ Аслъан.

КИАРЭ Фатим.

**Адыгэ РеспубликэмкIэ
автомобиль транспортм илофышлэху
ыкIи иветеранху лъытэныгъэ зыфэтшIыхэрэр!**

*Шъуисэнэхъат епхыгъэ мэфэкIым фэшI тышгъуфэгъушIо!
Мы мафэм транспортм епхыгъэу Iоф зышIэрэ, тишгъолъыр
ишIэлэныгъэ илэныкIо пстэуми зыпкытыныгъэ хэлъэу Iоф
ашIэным иамал фэлажгъэхэрэм тызэрафэрэзэр къэтэлэ.*

*Адыгеим а лэныкIом Iэпылэгъу егъэгъотыгъэным мэхъанэшхо
цыраты. Цыфхэм ыкIи хъызмэтым изехъан фэгъэзагъэхэм ав-
тотранспорт фэло-фаилэу яцыклагъэр икIоу алэклагъэхъанымкIэ
Iофыбэ республикэм цызэшIуахы, цыфхэр ыкIи хылыгъэхэр зэрэ-
зэрацэхэрэ шIыкIэр нахышIоу зэхэцэгъэным, инвестициехэр
нахыбэу гъэфедэгъэнхэм, шпхъэ лъапсэу цыIэхэр нахъ тэрэз
шIыгъэнхэм ыкIи гъогузеклоным ицынэгъончъагъэ мыукъогъэным
аналэ тырагъэты.*

*Адыгеим иавтотранспортникхэм опытышIоу яIэмрэ яIэпэлэ-
сэныгъэрэ къызфагъэфедэхэзэ пшгъэрлгъ хылыгъэу апашхъэ ит-
хэр зэрифэшIуахэм тетэу зэрэзэшIуахыцтхэм тичыкхэ телъ.*

*Автомобиль транспортм илофышлэ ыкIи иветеран пстэу-
ми тыгу къыддэлэу тафэлалэ псауныгъэ пытэ, цыIэклэшIу яIэнэу,
Адыгэ Республикэмрэ здытыие Хэгъэгъушхоу Урысые Федерациемрэ
яфедэ зыхэлэ Iофэу агъэцакIэрэм тапэкли гъэхъагъэхэр цаишIэнху!*

**Адыгэ Республикэм и Лышгъхъу ТХЪАКIУШЫНЭ Аслъан
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
и Тхъаматэ игуадзэу IЭЦЭ Мухъамэд**

Ветеранхэм яззIукI

**Заом, IофшIэным, Улэшыгъэ КIуачIэхэм ыкIи
хэбзэхуымэкIо къулыкхуэхэм яветеранхэм яреспубликэ
общественнэ организацие зызэхашагъэр илъэс 25-рэ
зэрэхъурэм ыкIи ветеранхэм я Мафэ афэгъэхыгъагъ
зэхыхъу тыгъуасэ Мыекъуапэ цыкIуагъэр.**

Ащ хэлэжъагъэх Адыгэ Рес-
публикэм и Лышгъхъэрэ ми-
нистрэхэм я Кабинетрэ я Ад-
министрацие ипащэу Влади-
слав Федоровыр, республикэм
иветеранхэр, къулыкхуэ зэфэ-
шъафэхэм ялIыкIохэр.

Адыгэ Республикэм и Лы-
шгъхъу ТхъакIушынэ Аслъан
ышIэклэ Владислав Федоровым
ветеранхэм шIуфэс къарихыгъ
ыкIи ямэфэкIыкIэ къафэгъу-
шIуагъ. Ветеран организацие-
хэм яIофшIэн Лышгъхъэм уасэ
зэрэфшIырэр къыхигъэщыгъ.

Нэужым АР-м иветеранхэм
я Совет итхъаматэ ипшгъэрлгъ-
хэр зыгъэцэкIэрэ Чыназыр Ас-
лъан къэгъушылагъ. Илъэс 25-рэ
хъугъэу организацие Iофэу
ышIэрэм, пшгъэрлгъ шъхъалэу

зыфигъэуцужыкхэрэм ар къа-
щыуцугъ. Республикэм хэбъо-
ныгъэхэр ышIынхэмкIэ ыкIи
тишгъолъыр илгъ мамырныгъэм-
рэ зэгурылонныгъэмрэ гъэпыгъ-
гъэнхэмкIэ ветеран организа-
циехэм мэхъанэшхо зэрIэр,
тиныбжыкIэхэм яхэгъэу шIу
алэгъоу пIугъэнхэмкIэ вете-
ранхэм Iофышхо зэрашIэрэр,
тапэкли ар лъагъэкIотэн гухэлъ
зэрIэр къылуагъ. Сыд фэдэрэ
лэныкIыкIэ Iэпылэгъу къафэ-
хъуэу АР-м и Лышгъхъэ, рес-
публикэм и Правительствэ зэ-
рафэрэзэхэр къыхигъэщыгъ.

Зэхэсыгъом хэлэжъагъэхэр
нэмыкI Iофыгъохэми ахэлпIа-
гъэх, ахэмкIэ унэшхо гъэнэфа-
гъэхэри ашIыгъэх.

ПАТИКЪО Анет.

Шэуджэн районыр апэ ит

Адыгеим мэкъу-мэщымкIэ и
Министерствэ къызэритыгъэм-
кIэ, гъэтхасэхэм яIухыжыны
бжыхасэхэм япхыны респу-
бликэмкIэ пстэуми апэ Шэуджэн
районым щаухыгъ. Чъэпыо-
гъум и 25-м ехъулэу районым
тыгъэгъэзэ гектар мин 12,9-рэ
фэдиз цыIуахыжыгъ, ащ гек-
тар тельитэу центнер 18,3-рэ
къырахи, пстэумкIи тонн мин
23,5-м ехъу къахыжыгъ. Пындж
гектар 567-у районым къыша-
гъэкIыгъэри аугъоижыгъ, ащ
гектар тельитэу центнер 39-рэ
къырахи, тонн 1821-рэ къахы-
жыгъ. Ащ дакIоу сое гектар
430-у ыкIи силосыпхъэ натры-
фыр къызшагъэкIыгъэ гектар
268-у ялагъэхэм яIухыжыны
аухыгъ.

Гъэтхасэхэм яIухыжыны да-
кIоу бжыхасэхэм япхынкIи

рахъухъыгъагъэхэр Шэуджэн
районым щагъэцэкIагъэх. Хьэр
гектар 2310-мэ, коцыр гектар
11990-мэ ащапхыгъ.

Тыгъэгъазэм иIухыжыны
джащ фэдэу Кошхъэблэ ыкIи
ТэхъутэмькIо районхэм анэ-
мыкIэу, республикэм зэкIэ адрэ
ирайонхэм ащапхыгъ. Пстэ-
умкIи тыгъэгъэзэ гектар мин
79,7-м фэдизэу Iуахыжыгъэм
гурытымкIэ центнер 16,2-рэ
гектар пэпчэ къырахи, та-
пэклэ фэдэ къыхэмькIыгъэу
тонн мин 129-м ехъу респу-
бликэм къышахыжыгъ.

Натрыфым иIухыжыны рес-
публикэм хъазырэу гъунэм шы-
нагъэсыгъ. Тыгъуасэ ехъулэу
Iуахыжыгъэ гектар мин 19-м
ехъум гектар тельитэу центнер
36,1-рэ къырахи, тонн мин
70-рэ фэдиз аугъоижыгъ.

Пындж гектар 5209-у Iуахы-
жыны фаем шыщэу шэкIогъум
и 25-м ехъулэу аугъоижыгъэр
гектар 4944-рэ, ащ гектар те-
лътэу центнер 47,2-рэ къы-
тыгъ, пстэумкIи къахыжы-
гъэр тонн мин 23-м къехъугъ.

**ЛIЭХЪУСЭЖЪ
Хъаджэрэтыбый.**

Сыда непэрэ журналистикэм изытет, е Сыда ащ къырыкIоштыр?

Непэ цыхъэ фэшIын плъэ-
кIынэу шыта тикъэралыгъо
гъэсэнныгъэ системэу илгъым?
Адэ цыхъэ афэшIын плъэкIы-
цта псауныгъэм икIэухуымэн
фэгъэзагъэхэм, полицие ило-
фышIэхэм, коммунальнэ фэло-
фаилэхэр зыгъэцакIэхэрэм, нэ-
мыкI къулыкхуэхуэ тыхэгъэу
илэхэм? УпчIэу къэгъэуцугъэм
иджэуап шъори сэри тащы-
гъуаз: цыхъэ афэшIынэу цы-

тижурналистхэм икIоу цы-
хъэ афашIыжырэп, къатырэ
информацие ишъыпкъагъэ
ашIошъ хъужырэп. Адрэ зи-
гугъу къэтшыгъэмэ ягумэкIы-
гъо дэдэхэр журналистикэми
илэх. Цыфхэм цыхъэу журна-
листхэм къафашIыцтыгъэм
къегъэгъэгъэжыгъэныр анахъ
пшгъэрлгъ шъхъалэу зэрэщы-
тыр, ащ пае ахэм IофшIакIэу
яIэм зэхъокIыныгъэхэр фэшIы-

стикэм и Апшгъэрэ еджапIэ
илофышIэу Павел Гутионовыр,
философии шIэныгъэхэмкIэ
докторэу, политологэу, Урысы-
ем шIэныгъэхэмкIэ академие
философиемкIэ и Институт
иотдел ипащэу Алексей Кара-
Мурза, философии шIэныгъэ-
хэмкIэ докторэу Вадим Ме-
жуевыр, шIэныгъэлэжъэу, жур-
налистэу Леонид Никитинскэр,
Урысыем ижурналистхэм я
Союз итхъаматэу Всеволод
Богдановыр ыкIи нэмыкIхэр
форумым къышыгушылагъэх,
журналистикэм непэ изытетрэ
къырыкIоштырэ ягугъу къа-
шыгъ.

Шъхъафитэу гупшысэхэу,
шъхъэхыгъэу зэдэгущылэ зы-
шIоигъохэм Интернетым иду-
нэе хытыу агъэфедэ, ащ гу-
жыдэкIэ цагъоты. Гъэзетхэу
тхъапэм тетхэм яджэрэ цыф-
хэр нахъ макIэ мэхъух, тидэкли
щызэфэдэу тиражыр къелыхы.
Телевидениер анахъ гъэшIэ-
гъонэу, фантастикэкIэ алъытэ-
щтыгъэу къаугупшысыгъэмэ
ащыщ, ау еджэным «пыи» фэ-
хъушъ, шIуагъэ къызэритырэ
дакIоу иягъи къэкIо. Цыфыр
еджэ хъумэ, пкыгъом изытет
къызшIуигъэшIын елгъэжы, ащ
исурэт ыгукIэ зэхэшIэ, гупшы-
сэр егъэчаны, ащ елгытыгъэу
иакъыл мэпсыхъэ. Ар цы-
фым IэкIапхыжъэу нэрылгъэу
пкыгъокIэ физэблэпхужьмэ,
«уукIыгъэкIэ» лгъытэ.

Журналистикэр гъэшIэгъо-
ны, ар цыI, шыIэнэуи тифай,
ащ пае цыфхэм цыхъэ къыз-
фадгъэшIыжыны фае. Джары
форумыр зыфэгъэхыгъагъэр.
Тэри, ащ хэлэжъагъэхэм, гу-
хъо хэдгъотэгъ, шIуагъэу къы-
титыгъэр гъунэнчэ.

ДЭРБЭ Тимур.

*Сурэтым итхэр Урысыем
ижурналистхэм я Союз ипа-
щэхэр ары.*

тэп. Къолхъэ-тын Iыхыным
ылгъэхъэгъэ къэралыгъом жы
къыщэжыны ылгъэкIырэн, иэко-
номикэ зыригъэлэтышъурэн.
Непэ сымаджэ хъугъэ цыфыр
псауу къэнэжыщтмэ е идунай
ыхъожыщтмэ зытефэщт вра-
чы иIэпэлэсэнныгъэ елгытыгъ.
Врачыр емыджагъэмэ, Iэпэлэ-
сэныгъэ хэмылгъэ, сыда сымэ-
джэщым чIишIыхъэрэр? КIэлэ-
еджакIоу еджакIэ ззымыгъэ-
шIэшъуштым сыд епшIагъэми
пкIэнчъэу ало, ау гурылогъо-
шуми кIэлэгъаджэм акъыл
римыгъэгъотышъурэмэ, сыда
ащ фэдэ кIэлэгъаджэр еджа-
пIэм зыкIычIэтын фаер? Ащ
зыгорэм ичIыпIэ ылыгъба, нахъ
гъэсагъэу, сэнаушыгъэ зыхэ-
лэу щыгъым?

Цысэу къэхсыгъэмэ афэд
журналистикэри. Цыфхэм

гъэнхэ зэрэфаем шытегушы-
лагъэх чъэпыогъум и 14-м къы-
щэгъэжъагъэу и 21-м нэс жур-
налистхэм я Дунэе форумэу
«Цыхъэ шIыгъэным ишапхъ:
Урысыем ыкIи дунаим яжур-
налистикэ зыфэдэ хъуштыр»
зыфилэу Тыркуем цыкIуагъэм.
Ащ кIэщакIо фэхъугъэр Уры-
сыем ижурналистхэм я Союз
ары. Хэлэжъагъэхэр тыхэгъэ-
гу къыщыдэкIырэ гъэзетхэм
яредактор шъхъалэхэр, журна-
листхэм яшъолъыр организа-
циехэм япащэхэр ыкIи телеви-
дением илофышIэхэр.

Нэбгырэ шъищ фэдиз зыхэ-
лэжъэгъэ форумыр гъэшIэгъо-
нэу зыкIэклэуагъэр зэлъашIэрэ
цыф Iушхэр ащ къызэрэщы-
гушылагъэхэр арэу къысщэжъу.
Урысыем ижурналистхэм я
Союз исекретарэу, журнали-

КIэрэщэ Тембот фэгъэхыгъ

**Адыгеим итхэкIо цIэрылоу
КIэрэщэ Тембот къытхэ-
тыгъэмэ, ыныбжэ мыгъэ
илъэси 110-рэ хъушты-
гъэ. Ащ илофшIагъэ
фэгъэхыгъэ зэхэхэ гъэ-
шIэгъонхэр тиреспубликэ
цыкIуагъэх. Къэралыгъо
филармонием исимфо-
ническэ оркестрэ икон-
цертэу Мыекъуапэ шызэ-
хашагъэм тхакIом ыцIэ
дахэкIэ цыIугъ.**

Темыр Кавказым икомпози-
торхэм аусыгъэхэр симфониче-
скэ оркестрэм концертм къы-
шырингъэлуагъэх. Мурад Кож-
лаевым, Молэ Владимир, Нэ-
хэ Аслъан, Къэрдэнэ Хъэсанэ,
Гъот Аслъан, Хъупэ Муратэ,
нэмыкI компози-
торхэм яIофшIа-
гъэмэ музыко-
ведэу

Ирина Шилько гъэшIэгъонэу
къаегушылагъэ.

КIэрэщэ Тембот «Шахъом-
рэ пшгъэшгъэ пагэмрэ» зыфилэу
ытхыгъэм техыгъэ оредышъоу
Тхъабысымэ Умарэ ыусыгъэр
зэхыхэм гум рихъэу шыжыны-
чыгъ. Оркестрэм идирижерэу,
Адыгэ Республикэм изаслу-
женнэ артистэу Аркадий Хус-
нияровым концертм еплгъы-
гъэр лгъэшэу фэразэхэу Iэгу
фытеуагъэх.

Пчыхъэзэхыхэм ныбжэ зэ-
фэшъафэ зилэхэр чIэлтлэгъуа-
гъэх. Филармонием ипэщэ
шъхъалэу, АР-м искусствэхэм-
кIэ изаслуженнэ IофышIэшхоу
Хъот Заур къызэрэтилуагъэм-
кIэ, тичIыпIэгъу композиторхэр
цыфхэм нахышIоу ашIэнхэм
пае ащ фэдэ зэхыхъэхэр нахы-
бэрэ ялэщтых.

САХЫДЭКЪО Нурбий.

*Сурэтым итыр: симфони-
ческэ оркестрэм хэтхэр.*

БЫСЛАҢЫМЭН

КЪУРМЭНЫМ лъапсэу Килэхэм апэралшэу нэ-луасэ шыуафэтшы. Къурмэ-нымрэ хьаджэлоньмрэ зэпхы-гъэху шыт. Къурмэным лъа-псэу илэр пегъымбар лъапэу Ибрахымэ кышхэжэ.

Ибрахымэ ишхыгъусэу Сарэ сабий кызырэфэмы-хуштыгъэм кыхэкълэ, ятло-нэрэ шхыгъусэклэ ештэ Хьаджэрэ ыкли илъэс 80-м ыныбжэ ехыгъу пегъымба-рым сабий кыфэху, сабы-им Исмахил фаусы, ыужы-клэ Исмахил пегъымбарэу ар Къурланым кышхэ.

Сабым илъэс зауэ ыныбжэ хыгъу Ибрахымэ пкыхьапэ елъэгъу ыкыоу Исмахилэ къурмэн ышын фау. А пкы-хьапэр зыфыхын ышлагъэп пегъымбарым. Охтэ зауэ тешлагъу сабыр къурмэн ышын фау етлани пкыхьа-пэ ыльэгъугъэти, шхыгъу-сэм ар филогагъ. Исмахи-лэ янэ кырылуагъ: «Армэ, нэ-мык! чыплэ тыгэкълэжэ, ащ пкыхьапэр шымылъэгъун-кли хьун». Охтэбэ темыша-гъэу ячэнэрэу Ибрахым пегъымбарым пкыхьапэ джы-ри елъэгъу теубытагъэ хэлгъу Исмахилэ къурмэн ышын фау.

Нэужым Ибрахым пегъым-

БыслаҢымэнэу дунаим шыпсэхэрэм агъэлэпэрэ дин мэфэклэу Къур-мэныр чъэпыогъум и 26-м хэдгъэунэфыкышут. Хабзэ зэрэхыгъуэ, а мафэм ехуалэу Чабэм маклох хьаджэ зышхы зышлоигъохэри. Непэ джыри зэ шыгу кьэдгъэкълэжыных а дин мэфэклым епхыгъэ шэпхъэ шхыалэхэр.

КЪУРМЭНЫР кызыыхэкълэгыэр, ащ имэхьан

жыагъу тхышлэшхуныгъэ пытэ зилэмэ агъэцаклэ. Пегъымбар Ибрахымэ ыкыоу Исмахилэ кыгъу, нэмыкхэу тхышлэшхуныгъэ пытэ зилэхэр ягъусэу Чабэр агъэуцужы, а чыплэр зэблэхыгъэ мыхыгъуэ непэ кызынэсыгъэм быслымэн миллион пчъагъэр хьаджашлэ, умрэшлэ кьеклуа-

дашхы, нэужым Минэ клэй къурмэныр шашы.

Хьаджэш мыклошхуэрэм

Къурмэным ехуалэу хьаджэш мыклошхуэрэм агъэ-цэкленэу апшгъэ илэхэм джы шыуащдгъэгъозэн.

Къурмэн мафэм ыпэрэ мэфибгъум унэклем псапэ, мафэу унэклерэ пэпчэ псэпэхшо пыл. Къурмэн нэмазыр зашыхэрэ нэуж къурмэншыным уфехъэ хушут. Къурмэныр апэрэ мафэм нэмаз ужым шегъэжыагъэу яплэнэрэ мафэм тыгъэр кымыхъэзэ пшымэ мэху. Къурмэныр зышынэу зытефэхэрэр амал, гъот зилэху, чыфэрэ хьафрэ хэмытэу къурмэн уасэр кьэзыгъотын зыльэкълэштхэр арых. Алахьталэр гуклэгъушл, амал зымылэхэм къурмэн ашы-ныр атырилэтыкыгъ.

Къурмэн пшымэ хушуты

Къурмэн пшымэ хушут хайуанхэр сыд фэдэхэ? Мэлыр, пчэныр, былымышхор ыкли махышэр. Къурмэн пшышт мэлымрэ пчэнымрэ зы илъэс аныбжыны фае е илъэс мыхыгъэми, илъэс зыныбжымы ахадзэмэ кьахэмышэу ина-гъэкли изытеткли шытын фае. Былымышхом (шклэхужэ, танэ, чэмы) ыныбжэ илъэси-тлэм нахь мымаклэу е илъэси-тлэу зыныбжымы ахадзэмэ кьахэмышэу инагъэкли изы-теткли шытын фае. Мэлэу, пчэ-нэу (унагъом нэбгырэ пчъа-гъэу исым емылгытыгъэу) зы шхыэ къурмэн ашыны фаер, ау ямылгъу зэфэшхыафэу зы цагу зэдыдэхэми, зы унэ зэ-дисхэми, мылгъур зэхэмыл-мэ, къурмэн зырыз ашыныу атефэ. Мэлыр, пчэныр къур-мэн зыпшырэм, лэу кыхэ-кыгъэр лахышэу бгошын фае, зы шанэр — тхымыклэхэм, ятлонэрэ шанэр — лахылэхэм,

гъунэгъухэм, ныбджэгъухэм яптышт, ячэнэрэ шанэр уна-гъом кьенэ. Унагъом нэбгы-ритлэу-шы нахыбэ имысмэ, тхымыклэмэ яптырэ лахым хэбгъахэмэ дэгъу. Лаххэр бгошыхэ хуэмэ, шапхэу пы-лыр къурмэнылыр зэптырэ унагъом зэупщэрыхыагъу фэ-хуныр ары. Былымышхор

«Алахымы ыцлэ кызыралоклэ, зыгу шы-нагъо кыхыэхэрэр тхымыклагъо хэфэхэмэ, цлэагъэ кызыхэзгъафэхэрэр, зинэмаз блэ-зымыгъэкълэхэрэр арых Тэ яттырэм шыщ лах тын зышыхэрэр».

(шклэхужэ, танэ, чэмы) къур-мэн пшыны хуэмэ, унэгъуи-блым нэсэу узэхэхэу пщэфэу къурмэн пшымэ хушут, ау унэгъуишхы, пшымы, тфыми, амал уилэмэ, узакъоу пшы-ми мыхыунэу шытэп. Былы-мышхор къурмэн зыпшырэм эклэри — кьупшхы, лы дэ-гъуи, лы дэйи зэфэдэкъабзэу зэфэгошэ унэгъо пчъагъэу зы-щэфыгъэхэмклэ. Унагъо пэпчэ лахыу тефагъэр лахы шыры-щэу агошхы тхымыклэхэм, лахылы-гупсэхэм ыкли ежэ унагъоу къурмэныр зыпшырэм апае. Пчэныр, мэлыр, былы-мышхор къурмэн пшыныхэм пае кыхыпхын фаер псаоу, зышугъу, фэигоу шытыр ары.

Къурмэныпхыклэ былым лъашэр е сымаджэр агъэфедэу зылохэрэри шылэх, ау ахэр къур-мэн хуэхэрэп. Ащ нэмыклэу

къурмэн пшымэ мыхышхэр: чэты, тхыачэт, псычэт. Бэмэ алоу талоклэ: «Сэ амал силэп мэ-лы, пчэны, былымышхо къур-мэн сшыныу, сыда тхыачэтыр, псычэтыр е кьазыр къурмэн зыклэмыхышхы?» Ыпэклэ кызырэфытлуагъэу, чыфэ-хьаф кыхэмыхыу, къурмэ-нышхы зыщэфын зыльэ-кышхэм къурмэныр кьаты-рилэхыагъ Алахьталэм. Къур-мэныпхы зыщэфынэу амал зымылэхэм, зигъот маклэхэм былым къурмэн ашыныр аты-рилэтыкыгъ. Джары кызыхэ-кырэр къурмэнылыр щэу бго-шынэр: тхымыклэхэм, лахылы-гупсэхэм, унагъом апае. Быс-лымэн диныр зэфэныгъэ, Из-дбныгъэ, шлулэгъуныгъэ бай-хэмрэ тхымыклэхэмрэ азы-фагу илхыным ишапхэ.

Нэмык! амал зымылэхэм цагубзыухэр а мэфэшхо ма-фэм ауکلыхэш, ясабийхэм, ябынхэм, ялахылыхэм арагъэ-шхыныр, Тхыэм рагъэлэлу-нэр дэгъу, псапэ, ау ар къурмэн хуэрэп. Сыда плэмэ амал зи-мылэм Алахьталэм къурмэн ышыныр кытырилэхыагъэп.

Амал зилэ псэзуми тыкыаджэ Алахьталэм ыгъэлэплэгъэ къурмэныр ашыныу, амал зи-мылэхэм лахыу атефэрэр алы-гъэлэсынэу. Амалышлоу непэ

«Былымхэр зышаукълэшт чыплэхэр хэтрэ лъэпкыи Тэ фэдгъэуцугъ. Былымхэр ауклэхэ зыхыкълэ, Тхыэм ыцлэ тыралон фае. Ала-хыыр зы, ащ шыуфэлорышл, пэгэнчэхэр кьэбарышлуклэ жьугъэгъушл».

барым ыкыоу Исмахилэ цы-клум филогагъ пкыхьапэу ыльэгъугъэр ыкли Алахьталэм илэмырклэ сабым тым кы-рылуагъ Алахьталэм иунашхо-мэ, ар гъэцэклэгъэн зэрэфаер. Ибрахым пегъымбарым са-быр ыгъэхызыри къурмэн ышынэу ыцагъ, ау Алахьта-лэм иушэтын тырилэтыкыгъ ыкли сабым ычыплэклэ тлы-фыжэ нэклупцлэр мэлэичмэ пегъымбар Ибрахымэ кы-пагъохыгъ. А чыплэм Исма-хилэ цыклур кытлупшыжы, тлыр къурмэн шишыгъ. Джа-ры къурмэн мэфэ лъапэхэм къурмэн пшыныр (мэлы, пчэ-ны, былымышхо е махышэ) кызыыхэкълэгыэр.

Къурмэныр ащ кышхэгъэ-

лэх. Чабэр зышагъэуцугъэр чым ыныбджэу (ыгузэгъу) алытэ. Тхышлэшхуныгъэ зымылэхэм Чабэр акъутэу бэрэ кыхэкълэгы, ау быслымэн-хэм ар шлэху зыпкэ рагъэу-цожышхыгъ. Чабэр зыдэтыр кьалэу Меккэр (Саудэ Арави-ер) ары.

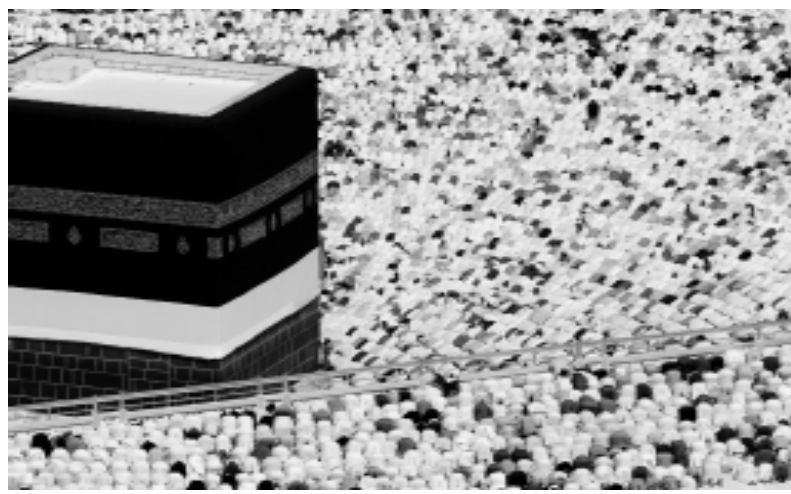
Чабэм шлэгъуабэ пыл, ахэм ащыщ Чабэм ыклоцл анахь псы лъапэу, анахь псы шлагъоу ду-наим тетыр, зам-замыр, кы-зэрэщычлэкырэ. Ар пегъым-бар Ибрахымэ кышхэгъэ-жыагъ. Псыр нахыби, нахь макли мыхыоу, хьаджашлэхэм ештонхэуи, ялэмдэзкли афэ-хыоу ежэ-ежырэу кычлэкли.

Къурмэным иапэрэ мафэ къурмэн нэмазыр эклэми зэ-

шъуилэхэр, шъуипсауныгъэ, шъуисабыхэм ящылэклэ ху-штыр, шъуибылымгъот Алахь-талэм зэрэпхыгъэхэр зыщы-шъуымыгъэгъуш. Алахьталэ лъапэу ахэр кышхызыты-гъэр ары шъулызыхыжыныхи зыльэкълэштхэр. Алахьталэм игубжхэр кытлэмылэсын-хэм фэшл, игубж лъэшхэр кытлэмыфэнхэм пае дунэе гъашлэмклэ пшэрыл кыт-фишыгъэ фарэхэр дгъэцэклен-хэ фае.

Алахымы гуклэгъу кытфи-шын, Алахымы ыгъэлэплэшт-хэ, ахэрэт мафэм джэнэт лъа-плэмклэ ыгъэгъушлэштхэ быс-лымэнхэм ащыщ тишынклэ телэлу.

Адыгэ Республикэм
ыкли Пшызэ шьолгыр
ащыпсэурэ быслымэнхэм
ямуфтигъу ЕМЫЖ Нурбий.

ВETERАНХЭМ ЯРЕСПУБЛИКЭ СОВЕТ ЗЫЗЭХАЩАГЪЭР ИЛЪЭС 25-рэ ХЪУГЪЭ

Гъогу шлагъо кыкIугъ

Мы илъэсым, чъэпыогъум и 26-м, Адыгэ Республикэм иветеранхэм я Совет зызэхащэгъэр илъэс 25-рэ зэрэхъурэр игъэкIотыгъэу хагъэунэфыкIышт. Ащ ипэгъокIэу Адыгеим иветеран организациехэм ялофшлэн агъэлъэшы. Нахьыжхэр агъашлохэу, агъэлъаплэхэу лoфшлэнхэр зэрэзэхащэгъэу иамалхэм атетэу ашлэцхэр райониблмрэ къэлитIумрэ яветеран организациехэм ащэгъэнэфэгъэх.

Илъэс 25-м кыкIоцI Адыгеим иветеран организацие кыкIугъэ гъогу шлагъом узырыплъэкIэ къэошIэ зыпкI итэу ар кызырээпичыгъэр, пэццэ шлагъохэр зэрилагъэхэр, нахьыжхэм шхъэкIэфагъэу афашIы-рэм хагъахъозэ республикэ Iэшхъэтетхэр яупчIэжыгъэхэу лIэшIэгъу планэм кыкIоцI лoфшлэнхэр зэрагъэлъэшыгъэхэр.

Алрэ ветеран организациер Адыгэ хэку дзэ комиссариатым кышцежыагъ. Ащ итхьаматэу агъэнэфэгъагъ Хэгъэгъу ззошхом хэлэжыагъэу, зыгъэпсэфыгъом шыIэ полковникэу П.А. Неводничер. КыкIэлъыкIорэ илъэсхэм зэхащэгъэх революционнэ, боевой ыкIи лoфшлэн щытхьум иклубхэр. Ахэм афэдэхэр Мыекъуапэ ичIыпIэ зэфэшхьафхэм ащэгъэпсыгъагъэх. 1987-рэ илъэсым игъэтхэпэ мазэ Адыгеим икьэлэ шхъалэ щыIэгъэ конференцием унашъо паштагъ хэку ветеран организацие зэхэцэгъэн фаеу. Ащ ыуж агъэнэфэгъэх ветеранхэм я Совет илофышIэхэри. МэкIэ-макIэзэ яматериальнэ зытети нахь агъэпытагъ.

Ветеранхэм я Советэу шыIэ хьугъэм лъапсэу илагъэхэр заом, лoфшлэнным, УIэшыгъэ КIуачIэхэм ыкIи хэбзэхьумэкIо кьулыкъухэм яветеранхэр арых. 1987-рэ илъэсым шэкIо-

хэми анаIэ атырадзагъ. Заом илъэхъан тылым щылэжыагъэхэм япчъагъэ зэрагъэшIагъ, ветеран кызырэкIохэу лoфшлэнхэм кьалукIыжыгъэхэри атхыгъэх. Заом сэкъат хэхьухьагъэхэри ащыгъушшагъэхэп.

Адыгеим иветеранхэм я Совет инэплъэгъу ригъэкIыгъэп ветеранхэм якIэшакIохэу, бэ зыгъэшIагъэхэу, бэ зылъэгъу-гъэхэу республикэм щыпсэ-угъэхэм зыналэ атэзыгъэтыгъэ пашэхэм ащышхэр. Ахэр Шыу Щэбан, Борис Зигаленкер, Николай Остапенкер (Социалистическэ лoфшIакIэм и Лыхъужь), Леонид Корчевниковыр, Татьяна Легкая, Мария Гуршина, Николай Машковыр, Митрофан Кабановыр, ПэкIэшхо Хьалим, ХьапэкIэ Налбий, нэмыкIхэри.

1991-рэ илъэсым Адыгеим иветеранхэм яапэрэ зэфэсэу щыIагъэм заом, лoфшлэнным,

Багырэкхо Ким.

УIэшыгъэ КIуачIэхэм ыкIи хэбзэхьумэкIо кьулыкъухэм яветеранхэм яреспубликэ Совет итхьаматэу щыхадзыгъ УIэшыгъэ КIуачIэхэм яветеранэу, зыгъэпсэфыгъом шыIэ полковникэу Багырэкхо Кимэ. Адыгеим иветеран организацие ар пашэ зыфашIы нэуж республикэм ирайонхэмрэ къэлитIумрэ ащызэхэцэгъэ советхэм ялофшлэн хэпшыкIэу агъэлъэшыгъ, нахьыжхэм шхъэкIэфагъэу афашIырэм зэрэхагъэхьагъэм дакIоу, ныбжыкIэхэр яхэгъэгъу шлу альэгъоу плугъэнхэм фэгъэхьыгъэ лoфшIагъэхэри нахьышIоу зэхашхэ хьугъэ. Ветеран организациехэм язэблэгъэныгъэ гъэпытэгъэныкIэ альэкI кьагъэнагъэп. Ветеран активистхэри нахьыбэ хьугъэх.

2005-рэ илъэсым кышцежыагъэу 2007-рэ илъэсым нэс ветеранхэм яреспубликэ Совет тхьаматэу илагъ Хэгъэгъу кIоцI лoфшIагъэ министрствэм иполковникэу ХьутIыжэ Азмэт. А

ХьутIыжэ Азмэт.

уахьтэм кыхиубытагъ ТекIоньгъэм ия 60-рэ илъэс изыфэгъэхьабырнэ игъэмэфэкIы-ррэ. Хэгъэгъу ззошхом хэлэжыгъэ ветеранхэр агъэгъушIагъэх, шлухьафтын Iальмэкхэр афагошчыгъэх. ЗекIон зымылгэкIырэ ветеранхэми альIэгсыгъэх.

2007-рэ илъэсым имэлылгфэгъу мазэ кышцежыагъэу Адыгэ Республикэм иветеран-

Генрих Барташук.

хэм я Совет итхьамэтагъ УIэшыгъэ КIуачIэхэм яветеранэу, зыгъэпсэфыгъом шыIэгъэ полковникэу зидунай бэмышIэу зыхьожыгъэ Генрих Барташук. Непэ а общественнэ республикэ организацием исатырхэм ветеран мини 125-рэ ахэт. А пчъагъэм щыщэу Хэгъэгъу ззошхом хэтыгъэхэр нэбгырэ 998-рэ мэхьух.

Советыр ветеран организацие 210-у зэхэт. Ащ щыщэу 165-р пэублэ организациех. Район ыкIи къэлэ организациехэр 9 мэхьух. УIэшыгъэ КIуачIэхэм яветеран комитет, флотым исоюз, хэгъэгъу кIоцI лoфшIагъэ министрствэм исовет, Афганистан иветеранхэм я Координационнэ совет, прокуратурэм, мэххэм ясоветхэри ащ хэхьэх.

Илъэс зэкIэлъыкIохэм тарихь эстафетэу «ЯтIонэрэ дунэе заом ишыпкьапI» зыцIэ лыхъужь егъэджен сыхьатхэу гурыт еджаплэхэм ащылагъэхэм язэхэщакIор ветеранхэм я Совет ары.

НыбжыкIэхэм япIунрэ ялэжыынрэ мэхьэнэ ин аритызэ

АР-м иветеранхэм я Совет кьехьы. Лъэхъанэу тызхэтым ахэр уинэплъэгъу ибгъэкIынхэу амал илэп. Непэ хьункIэным, укIыным, цыф хьехэр аушхьа-кIунхэм, тыгъоным, нэмыкIхэми афэгъэхьыгъэ кьэтынхэу телэкрахэмкIэ кьагъэлъагъохэрэм ныбжыкIэхэм япIуныгъэ ягъэ рагъэкIы. Тихэгъэгъу итарихь зыфэдагъэр зэпырыгъэзагъэу кьаты. Ахэм дзэ-патриотическэ пIуныгъэр кызытэти-лажэ. Шыпкьэ, республикэм иныбжыкIэхэм янахьыбэр ятэжхэм ягъогу зафэхэм ате-тых, еджэх, мэлэжэх.

Непэ къэлэ ыкIи район ветеран организациехэм опыт инрэ гъэсэныгъэ дэгъурэ зилэ цыф шлагъохэр япашхэр. Ахэм зэу ащыщ Алексей Черник. Ар Тэхьутэмькьое районым иветеранхэм я Совет итхьамат, Хэгъэгъу ззошхом хэлэжыагъ, боевой орден ыкIи медаль зэфэшхьафхэр илэх, бгъэхалхьэу «Адыгеим и Щытхьузехь» зыфиIорэри фагъэшшоагъ.

Ветеранхэм яреспубликэ Совет зызэхащэгъэм кышчыу-благъэу инэплъэгъу римыгъэкIырэмэ ащыщых ветеранхэр социальнэу кьэхьумэгъэнхэм, цыф лъэпкэ зэфэшхьафхэм азыфагу илэ зэкъошныгъэр гъэпытэгъэным ялоф, ныбжыкIэхэм япIун. Ащ фэдэ лoфшлэнхэм зэпымыоу зэрапылым, Адыгэ Республикэр ылтэ теуцонным илахьышлу зэрэхышIыхьагъэм, ныбжыкIэхэм яхэгъэгъу шлу альэгъоу плугъэнхэм фэгъэхьыгъэ лoфшIагъэ зэфэшхьафхэр зэрэзэшIуихы-хэрэм апае «Адыгеим и Щытхьузехь» зыфиIорэ медалыр ветеранхэм я Адыгэ республикэ Совет кьыфагъэшшоагъ.

А медаль дэдэм фэдэ кызыратыгъэхэр ветеранхэм кызырэхэжыгъэхэри къэлэгъэн фае. Ахэм ащыщых Шыу Щэбан, Тыу Амин, Михаил Романовыр, Советскэ Союзым и Лыхъужьэу Хамазан Гайзагулиныр, Социалистическэ лoфшIакIэм и Лыхъужьэу Николай Остапенкер, НэмылгэкIо Юр, Петр Синюгиныр, Iэшынэ Сэфэрбий, Геннадий Смирновыр, Шьэо Рэщид, ХьапэкIэ Налбий, Генрих Барташук, Тхьагъэпсэу Мэджид, нэмыкIхэри. Патриотическэ пIуныгъэ лoфшIагъэр гъэлъэшыгъэным ишыпкьэу зэрэпылым фэшI АР-м иветеранхэм я Совет Урысые Федерацием идзэ-тарихь Гупчэу Правительствэм дэжэ шыIэм ыцIэкIэ Щытхьу Тамыгъэ кьыфагъэшшоагъ.

Зигугъу кьэтшыгъэ тынхэр кызыкIэкуагъэхэр республикэм иветеран организацие лoфыгъэ инэу зэрихьагъэхэм кIэх дэгъухэр зэрафэхьугъэр ары. Советыр ветеранхэм ренэу якIуапIэзэ кьехьы.

Ветеран организациехэм яапэрэ сатырхэм ахэтых ыкIи пшырылгъэу апашхьэ кьыуцорэр ичэзыум зэрэзэшIуахы-щтыр зыщагъэгъушхэрэп район ыкIи къэлэ ветеран советхэм. Ахэм зэу ащыщ Тэхьутэмь-

кьое районым иветеранхэм я Советэу Хэгъэгъу ззошхом хэлэжыагъэу А. Черник зипашхэр. Мы районым ит пэублэ организациехэм Хэгъэгъу ззошхом хэлэжыагъэхэр инэплъэгъу рагъэкIыхэрэп ыкIи гурыт еджаплэхэр якIуапIэх. Поселкэу Инэм щызэхэцэгъэ пэублэ организацием ущытхьуныр ифэшгуаш.

Мыекъопэ районым иветеранхэм я Совет итхьаматэу С. Егошиным пэублэ организациехэм ишыпкьэу лoф зэрадишIэрэр, ныбжыкIэхэм ренэу ыналэ зэратыригъэтырэр къэлэгъэн фае.

Адыгэкъалэ иветеранхэм я Совет (тхьаматэр Джэндэрэ Мос) илофшIакIи егъэрэзэх. Къалэхэу Краснодарэр Псыфабэрэ яветеранхэм зэкъошныгъэ зэфышчытыкIэ дахэ адыриI. ТекIоныгъэм и Мафэ кызысыкIэ ветеранхэр лъэныкьуитIумкIи зэлэкIэх, дахэу зэхэтых.

Шэуджэн районым (иветеранхэм я Совет ипашхэр Ацумыжэ Кушыку) игупчэу Хьакурынэ-хьаблэ Андырхъое Хьусен имузееу дэтыр цыф кIопIэшху. Мыщ кьэкIох районым щыщ ныбжыкIэхэм ямызакъоу, Адыгеим ичIыпIэ зэфэшхьафхэм ялыкIохэр, тигъунэгъу краим щыщ хьакIэхэр. Районым иветеранхэм яорганизацие инэплъэгъу ригъэкIырэп Хэгъэгъу заом хэлэжыгъэхэр. НыбжыкIэхэм япIуни апэрэ пшырылгъэу зыфалэгъужьы.

Ветеранхэм ярайон советхэм ятхьаматэхэу Хьут Ахьмэд (Кошхьэблэ район), НэмылгэкIо Юрэ (Теуцожь район), Михаил Зайцевыр (Красногвардейскэ район) мыпшыжыхэу нахьыжхэм ялоф пылтых. Лъэпкэ зэфэшхьафэу ярайонхэм арысхэр зэгъурагъаIох.

Адыгеим иветеранхэм яорганизацие зызэхащэгъэр илъэс 25-рэ зэрэхъурэм ипэгъокIэу ветеран пстэумэ Советыр афэгъушIо. Нахьыжхэм ящыIэкIэ-псэукIэ нахьышлу шIэгъэным фэгъэхьыгъэ лoфшIагъэхэр тапэкIи ветеранхэм я Совет зэрихьащтых, зыныбжэ хэкIотагъэхэм IэпыIэгъу ятыгъэным пылт лoфшIагъэхэр ыгъэлъэшы-щтых.

Къэлэгъэн фаер ззошхом иветеранхэр нахь макIэ зэрэхъурэр, адыгэ фронтовикэу 90-рэ нахь республикэм зэримысыжыыр, Мыекъуапэ адыгэ зэолIэу 11 нахь кызырэдэмынагъэр, зы партизан закъо нахь зэрэдэмысыжыыр ары. Адыгэ къоджэ 13-мэ Хэгъэгъу ззошхом хэлэжыагъэхэр адэбгъотэжышхэп. ЧыпIэ зэфэшхьафхэм ащыкIогъэ заохэм ахэлэжыагъэу тилэхэм республикэм иветеран организацие арэгъушхо. Ахэм ащыщых контр-адмиралэу Тхьагъэпсэу Мэджид, Къоджэ Аслъан, Чыназыр Аслъан, Николай Кулешовыр, Мырзэ Джанбэч, ТалъэкIо Юрэ, нэмыкIхэри.

ШЫМЫГЪЭХЪУ Мурат.
Ветеранхэм яреспубликэ Совет ипресс-секретарь.

Шыу Щэбан.

гъум и 21-м ащ тхьаматэ фашыгъ Хэгъэгъу ззошхом хэтыгъэу, зыгъэпсэфыгъом шыIэ полковникэу Шыу Щэбанэ. Ащ зэхэщэкIо чанэу зыкьыгъэ-лэгуагъ. Район пэпчэ ветеран организациехэр щызэхащэгъэх. Мыекъуапэ иорганизацие анахь инти, ащи ветеранхэм ятхьаматэ шагъэнэфэгъ. Хэгъэгъу ззошхом хэлэжыагъэхэу псаоу шыIэхэр кьалыгъэ-жыгъэх. ЗекIон зылъэкIышхэм афэшхьафэу, сымэджэ хьылъэхэр кьыхагъэщыгъэх, унэм кыкIын зымылгэкIышхэ-

ФУТБОЛЫМРЭ ЩЫЛЭНЫГЪЭМРЭ

Б. Натхъор Мыекъуапэ къэкӀошт

Израиль ит адыгэ къуаджэу Кфар-Камэ къыщыхъугъэ Натхъо Бибарс Казань ифутбол командэу «Рубин» 2010-рэ илъэсым къыщыублагъэу щешӀэ. Охътэ кӀэ-кӀым къыкӀоцӀ адыгэ кӀалэр дунаим цӀэрыӀо щыхъугъ, командэ зэфӀэшхьафхэм арагъэблагъэ. Израиль ихэшыпыкӀыгъэ командэ хэтэу дунэе зӀукӀэгъумэ ахэ-лажъэ.

ЦСКА Москва, «Динамо» Киев, Германием икомандэу «Штутгарт», нэмыкӀхэри Б. Натхъом къеджэх. ЦСКА-м ипащэхэм кызыраӀорэмкӀэ, евро миллион 14 Б. Натхъом лъатынэу загъэ-хъазыры. — Казань сыгу рехы, дэгъоу

къыщысфыщыгъх, 2013-рэ илъэ-сым ыкӀэхэм адэжъ нэс «Рубин» сыхэтынэу командэм зэзэгъы-ныгъэ дэсшыгъ, — еӀо Натхъо Бибарс.

Мыгъэ ешӀэгъу 12 «Рубин» иӀагъ. ЗэкӀэми Бибарс ахэ-лэжъагъ. Тренер шхьаӀэу Курбан Бердыевыр лъэшэу кыфэ-раз. Б. Натхъом уахътэ къыхи-гъэкӀынышъ Мыекъуапэ къэкӀо-нэу зегъэхъазыры. АдыгабзэкӀэ дэгъоу мэгущыӀэ, урысыбзэри кыгурэӀо.

Адыгэ чыгум шӀукӀэ къеб-лагъ, Бибарс.

Сурэтым итыр: Натхъо Би-барс.

ГАНДБОЛ. СУПЕРЛИГЭР

«Ладэм» ыцӀэ къегъэшъыпкъэжъы

«Адыиф» Мыекъуапэ — «Лада» Тольятти — 18:43 (7:19, 11:24). Чъэпыогъум и 24-м Мыекъуапэ щызедешӀагъэх.

ЗезыщӀагъэхэр: Лусинэ Зопунян, Арпинэ Зопунян — тӀури Крас-нодар.

«Адыиф»: къэлэпчъэутхэр: Тор-мозова, Войнова; ешӀаӀохэр, къэлэпчъэм Іэгуаор пчъагъэу зэ-рэдадзагъэр: Игнатченко, Гуса-кова — 2, Васильева — 1, Ани-кина — 3, Латоненко, Марты-ненко — 2, Куцевалова, Симо-нович — 2, Чешенко — 3, Дэр-бэ, Коцарева — 2, Дьякова — 1, Исаченко — 2.

«Ладэр» Европэм щызэлъашӀэ, кубок-хэм якъыдэхын хэлажъэ. «Адыифыр» ащ ебгъапшэмэ, зӀукӀэгъум текӀоныгъэр къыщыдзыхыщтыр къэшӀэгъуап. КӀуа-чӀэхэр зэфӀамыдэхэми, узыфӀэгумэкӀы-рэ командэм ешӀэкӀэ дэгъу кыгъэлъагъо пшӀоигъу. Типшъашъэхэм гуетныгъэ къы-зыхагъафэ, ау яӀэпӀэсэныгъэ щыкӀагъэу фӀхъурэм «елъахъх».

Тольятти ипшъашъэхэм гугъэ къыта-тыгъэп. Апэрэ такъыкхэм къащыубла-гъэу гупчэр псынӀкӀэу кызыэранэкӀызэ, тикъэлапчъэ Іэгуаор къыдадзэщтыгъ. Гъогогъуи 3 — 4 нахъ Іэгуаор зэфамы-дзэу тикъэлапчъэ къыдаоцтыгъэх. Ащ фӀэ-дэ ешӀаӀэ «Адыифым» непэ кыгъэлъэ-гъоным фӀхъазырӀэп. Александра Анташе-вам, Яна Жилинскиайте, Екатерина Смир-новам, Екатерина Давыденкэм, нэмыкӀ-хэм тикъэлапчъэ Іэгуаор бэрэ къыда-дзагъ. Е. Смирновар, О. Горценинар, Е. Да-выденкэр, фӀшъафхэр къэлапчъэм зы-даохӀкӀэ, Іэгуаор хъагъэм рамыдзэу къы-хэкӀырӀэп пӀоми хъушт.

«Адыифыр» ыпӀэкӀэ зилъыкӀэ, тиспорт-сменкэхэр къэлапчъэм дэжъ дэгъоу щэ-банэх, хъагъэм Іэгуаор радзэным фӀшӀ хэкӀыпӀэхэм алъэхъух, Черногорием къыкӀыгъэ Иванка Симонович апэрэу «Адыифым» щешӀагъ. Изаќоу ухъума-кӀомэ апхырыкӀызэ, тӀогъогогъо къэлап-чъэм Іэгуаор дидзагъ. Иванкэ зэхэщакӀоу щыт, псынӀкӀэу мэгущысэ. Е. Латонен-кэм, М. Аникинам, Т. Гусаковам яӀэпӀэ-Іэсэныгъэ хагъахъо. Тренер шхьаӀэу Ви-талий Барсуковым иеплъыкӀэхэр уахътэм дештэх. «Ладэм» ешӀэгъур зэрэтшӀахы-щтыр къыдилъыти, ныбжыкӀэхэу Ю. Ку-цеваловар, З. Дэрбэр, Д. Войновар ешӀа-пӀэм къыригъэхъагъэх. О. Исаченкэм, М. Мартыненкэм, Ю. Коцаревам къагъэ-лӀэгъогъэ ешӀаӀэм нахыбэкӀэ тащэгъу-

гы. Тикъэлапчъэутхэу Н. Тормозовам цы-хъэшӀэгъоу зыкъегъэлъагъо, ау ухъума-кӀомэ хэукъоныгъэ башӀэ ашышъ, хъагъэм Іэгуаор башӀэрэ къырадзэ.

Зичэзыу ешӀэгъухэу чъэпыогъум и 31-м щыӀэштхэм «Адыифыр» ахэлэжъэ-щтӀэп. Къыхъащт мазэм и 7-м Москва щы-ІукӀэшт чыпӀэ командэу «Лучым».

С. Джэнчатэм фэгъэхыгъэ тхылъыр

«Ладэрэ» «Адыифрэ» язӀукӀэгъу за-ухым, Адыгеим гандбол командэ щызэ-хэщэгъэным кӀэщакӀо фӀхъугъэ тренер цӀэрыӀоу Джэнчатэ СултӀан ехыӀлэгъэ шӀэжъ тхылъэу къыдагъэкӀыгъэр Уры-сыем изаслуженнэ тренерэу Евгений Трефиловым, «Ладэм» хэтхэм ащыщ-хэм шӀухъафтын афашыгъ. Тхылъым икыдэгъэкӀын зилахышӀу хэзышы-хъэгъэ зэльашӀэрэ спортсменкэу Анна Иг-натченкэм зэхэхъэм гушыӀэ фабэу къы-щыӀауагъэхэм къаушыхъаты Джэнчатэ Султ-Ӏан ишӀушӀагъэкӀэ егъашӀэм кызыэрэт-хэтыщтыр.

Сурэтым итыр: А. Игнатченкэм тхы-лъыр «Ладэм» икапитанэу Н. Мура-вьевам реты.

ДЗЮДОР

Щамилэ спортымкӀэ мастер

Къэрэщэе-ЩӀэрджэсым дзюдомкӀэ ифе-дерацие ипрезидентэу ыкӀи республи-кэм идепутатэу щытыгъэ Атабий Арасул фэгъэхыгъэ шӀэжъ зэнэкъокъу ЩӀэ-джэскӀалэ щыкӀуагъ. Москва, ЧӀэным, Ингушетием, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Краснодар ыкӀи Ставрополь крайхэм, Дагъыстан, Темыр Осетием-Аланием, Къэрэщэе-ЩӀэрджэсым, Адыгеим ябэ-нэкӀо 200-м нахыбэ алырэгъум щызэ-ІукӀагъэх.

Зэнэкъокъур я 11-у зэхэщэгъагъ. Адыгэ Рес-публикэм ибэнакӀохэу Дяченко Руслан, кӀг 60, Тимур Бучукури, кӀг 100-м къехъу, ятӀонэрэ чыпӀэхэр къыдахыгъэх. ШъэоцӀыкӀу Рустамрэ Тулпэрэ Айдэмыррэ, кӀг 81-рэ, Эльмар Аббасовыр, кӀг 90-рэ, Никита Широбоковыр, кӀг 100, ящӀэнэрэ хъугъэх.

ХагъэунэфыкӀырэ чыпӀэхэр къыдзыхыгъэ бэнакӀохэм ятренерхэр:

М. Акъушыр, Р. Беданэкъор, Д. Липаридзе, В. Бэджыдэр, А. Тулпарэр.

Зэнэкъокъум щытхъур къыщыдзыхыгъэ Фы-Іапшъэ Щамилэ Къэбэртэе-Бэлъкъарым къы-щыхъугъ, АР-м апшӀэрэ спорт ІэпӀэсэныгъэмкӀэ иеджапӀэ зыщегъасэ. Адыгэ Республикэм иза-служеннэ тренерэу Бастэ Сэлым ипащэу иӀэпӀэ-сэныгъэ хегъахъо. Щамилэ апэрэ чыпӀэр къыдихи, Урысыем спортымкӀэ имастер хъугъэ. Спортсмен-ным иныбджэгъухэр, тренерхэр фэгъушӀауагъэх. Тигъэзетеджэмэ ацӀэкӀэ игъэхъагъэхэм ахигъэ-хъонэу Тхьэм тыфелъэу.

Щамилэ ышнахыкӀэу Астемир дзюдомкӀэ мбанэ, Мыекъуапэ щӀэсэу, Урысыем спортымкӀэ имастер. Зэшыхэм ягъухэлъышӀухэр къадэхъунхэу афэтӀо.

Сурэтым итхэр: ШъэоцӀыкӀу Рустам, Бас-тэ Сэлым, ФыІапшъэ Щамил.

НэкӀубгъор зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТӀЫЛЬ Нурбий.

ЗэхэзыщӀагъэхэр:
Адыгэ
Республикэм лъэпкъ
ІофхэмкӀэ, ІэкӀыб
къэралхэм
ащыпсэурэ
тильӀэкъэгъухэм
адырӀэ
зэпхыныгъэхэмкӀэ
ыкӀи къэбар
жъугъэм
иамалхэмкӀэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

Редактор
шхьаӀэр
ДЭРБЭ
ТИМУР

Редактор
шхьаӀэм
иапэрэ гуадзэр
МЭШӀЛЭКЪО
Саид

ПшъэдэкӀыжъ
зыхырэ
секретарыр

НЭПШӀЭКЪУЙ
Заур

Редакциер
зыхъыӀэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхьаӀэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкӀыжъ зы-
хырэ секретарыр:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-
гъэр:

Урысые Федерацием
хэутын ІофхэмкӀэ,
телерадиокъэтын-
хэмкӀэ ыкӀи зэлы-
ІэсыкӀэ амалхэмкӀэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыпӀэ гъэоры-
шӀапӀ, зэраушыха-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ІОГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
5008
Индексхэр
52161
52162
Зак. 3193

Хэутыным
узщыкӀэтхэнэу щыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкӀэтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр 18.00